

Hebedová, Petra

Stupňování adjektiv

In: Hebedová, Petra. *Stručná gramatika estonštiny*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013, pp. 83-85

ISBN 978-80-210-6430-0; ISBN 978-80-210-6433-1 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/128784>

Access Date: 19. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Stupňování adjektiv

Komparativ

Komparativ vytvoříme od pozitivu přidáním přípony *-m* ke genitivnímu kmeni:

NOM sg.		GEN sg.	Komparativ	
<i>suur</i>	„velký“	suure	<i>suurem</i>	„větší“
<i>õnnelik</i>	„šťastný“	õnneliku	<i>õnnelikum</i>	„šťastnější“
<i>kõrge</i>	„vysoký“	kõrge	<i>kõrgem</i>	„vyšší“
<i>hele</i>	„světlý“	heleda	<i>heledam</i>	„světlejší“
<i>uus</i>	„nový“	uue	<i>uuem</i>	„novější“

U některých adjektiv, která mají v genitivu dvě slabiky a končí na *-a* nebo *-u*, dochází ke změně *a > e*:

NOM sg.		GEN sg.	Komparativ	
<i>vana</i>	„starý“	vana	<i>vanem</i>	„starší“
<i>kuum</i>	„horký“	kuuma	<i>kuumem</i>	„horčejší“
<i>laisk</i>	„líný“	laisa	<i>laisem</i>	„línější“
<i>paks</i>	„tlustý“	paksu	<i>paksem</i>	„tlustší“

Ke změně *a > e* nedochází u adjektiv, která mají v genitivu více než dvě slabiky, např. *madal*_{NOM} : *madala*_{GEN} : *madalam*_{KOMP} („nižší“), a u adjektiv, která mají v genitivu dvě slabiky, ale první slabika je důrazná, např. *rikas*_{NOM} : *rikka*_{GEN} : *rikkam*_{KOMP} („bohatší“).

Některá adjektiva mají supletivní kmen nebo je jejich stupňování mírně nepravidelné:

NOM sg.		GEN sg.	Komparativ	
<i>hea</i>	„dobrý“	hea	<i>parem</i>	„lepší“
<i>lühike</i>	„krátký“	lühikese	<i>lühem</i>	„kratší“
<i>pisike</i>	„drobný“	pisikese	<i>pisem</i>	„drobnější“

Adjektiva v komparativu se skloňují následujícím způsobem:

	sg.	pl.
NOM	<i>suurem</i>	<i>suuremad</i>
GEN	<i>suurema</i>	<i>suuremate</i>
PART	<i>suuremat</i>	<i>suuremaid</i>
ILL	<i>suuremasse</i>	<i>suurematesse</i>
INESS	<i>suuremas</i>	<i>suuremates</i>
...		

Superlativ

Superlativ se tvoří pomocí slova *kõige* a tvaru komparativu:

Pozitiv	Komparativ	Superlativ	
<i>suur</i>	<i>suurem</i>	<i>kõige suurem</i>	„největší“
<i>uus</i>	<i>uuem</i>	<i>kõige uuem</i>	„nejnovější“
<i>hea</i>	<i>parem</i>	<i>kõige parem</i>	„nejlepší“
<i>lühike</i>	<i>lühem</i>	<i>kõige lühem</i>	„nejkratší“

Některá slova mají i jednoslovný superlativ zakončený na *-im*, např.:

Pozitiv	Komparativ	Superlativ	
<i>ilus</i>	<i>ilusam</i>	<i>kõige ilusam / ilusaim</i>	„nejkrásnější“
<i>kindel</i>	<i>kindlam</i>	<i>kõige kindlam / kindlaim</i>	„nejjistější“
<i>hea</i>	<i>parem</i>	<i>kõige parem / parim</i>	„nejlepší“

S těmito tvary superlativu⁹ se lze častěji setkat např. v literárních textech, běžně lze používat dvouslovné tvary s *kõige*. Obvyklý a rozšířený je superlativ *parim*.

Superlativní tvary adjektiv se skloňují stejně jako výše uvedené tvary komparativní (platí i pro jednoslovný superlativ, např. *parim* : *parima* : *parimat* : *parimas* : ...).

⁹ Jednoslovný superlativ je možné tvořit od adjektiv, která mohou mít v partitivu plurálu zakončení *-id* nebo *-i*, např. *kõrge* : (PART pl. *kõrgeid*) : SUPERL *kõrgeim*, *rikas* : (PART pl. *rikkaid*) : SUPERL *rikkaim*, *must* : (PART pl. *musti*) : SUPERL *mustim*, *suur* : (PART pl. *suuri*) : SUPERL *suurim*. Od adjektiv s příponou *-ik* nebo *-lik* lze tvořit jednoslovný superlativ se zakončením *-em*, např. *õnnelik* : KOMP *õnnelikum* : SUPERL *õnnelikem* (~ *kõige õnnelikum*), *kasulik* : KOMP *kasulikum* : SUPERL *kasulikem* (~ *kõige kasulikum*) (srov. PART pl. *õnnelikke*, *kasulikke*).